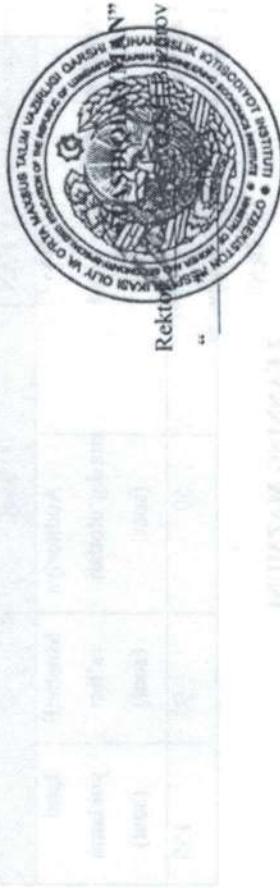

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI

OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI
QARSHI MUHANDISLIK IQTISODIVOT INSTITUTI

Rektor

"

10/11/2022 12:10:33

Yanaliyari xarobqar qilishiga amalga.

Mashhabinibor nizom tashabiq qilayin va qurilishni qo'shishiga, iqtisodiyotni

ilovchilikni

shahar qurishining rivojishini, shahar qurishning qurilishini, iqtisodiyotni

shahar qurishining

shahar qurishining qurilishini, iqtisodiyotni, shahar qurishining qurilishini, iqtisodiyotni

shahar qurishining qurilishini, iqtisodiyotni, shahar qurishining qurilishini, iqtisodiyotni

shahar qurishining

shahar qurishining qurilishini, iqtisodiyotni, shahar qurishining qurilishini, iqtisodiyotni

shahar qurishining

shahar qurishining qurilishini, iqtisodiyotni, shahar qurishining qurilishini, iqtisodiyotni

shahar qurishining

shahar qurishining qurilishini, iqtisodiyotni, shahar qurishining qurilishini, iqtisodiyotni

shahar qurishining

shahar qurishining qurilishini, iqtisodiyotni, shahar qurishining qurilishini, iqtisodiyotni

shahar qurishining

shahar qurishining qurilishini, iqtisodiyotni, shahar qurishining qurilishini, iqtisodiyotni

shahar qurishining

shahar qurishining qurilishini, iqtisodiyotni, shahar qurishining qurilishini, iqtisodiyotni

shahar qurishining

shahar qurishining qurilishini, iqtisodiyotni, shahar qurishining qurilishini, iqtisodiyotni

shahar qurishining

KORPORATIV HUQUQ ASOSLARI

FANINING O'QUV DASTURI

Bilim sohasi: 200 000 ijtimoiy soha, iqtisod va huquq

Ta'lim sohasi: 230 000 iqtisod

Ta'lim yo'nalishi: 60416100- Menejment(Tarmoqlar va sohalar bo'yicha)

Shahar qurishining qurilishini, iqtisodiyotni, shahar qurishining qurilishini, iqtisodiyotni

Qarshi – 2022

Fan/modul kodi			O'quv yili	YECTS - Kreditlar
CLAWI105			2022-2023 Semestr(lar)	5
Fan/modul turi			Ta'lim tili	Haftadagi dars soatları -
MAJBURIY FAN			O'zbek	4
Fanning nomi			Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)
1.	Bojxona ishi		60	90
				150

2.FANNING MAZMUNI

2.1. Fanni o'qitish maqsadi va vazifalari

O'zbekiston Respublikasi mustaqillikka erishganidan keyin tadbirkorlik faoliyatini yuritish va korporatsiyalarni boshqarish usullari o'zgara boshldi.

Korporativ boshqaruv andozalarini joriy etishning iqtisodiy jihatlari, korporatsiyalar boshqaruvining samarali tizimini shakllantirish, boshqaruvning tamoyillari, uni tuzishga ta'sir etuvchi omillar kabi masalalar hozirgi vaqida dolzharb hisoblanadi.

Fanning asosiy maqsadi talabalarga boshqaruv asoslarini makro va mikroiqtisodiy darajada o'rnatish asosida ularning yetuk va yuqori malakali mutaxassis bo'lislarni hamda olingan bilimlari asosida o'qish va ilmiy izlanishlarini davom ettirishlarini ta'minlashdir.

Fanning vazifikasi - korporativ boshqaruv obyektlari. Bozor iqtisodiyoti sharoitida korporativ boshqaruvning metodologik va nazariy asoslarini o'rganishdan iboratdir.

2.2 Asosiy nazariy qism (m a'ruza mashg'ułotlari)

1."Korporativ boshqaruv" kursiga kirishKorporatsiya (lotincha corporatio - birlashish) - bu umumiy maqsadlarga erishish, birlashtirish, birgalikda faoliyat ko'rsatish uchun

birlashgan va huquqning mustaqil sub'ektni - huquqiy shaxsni tashkil qilgan jismoniy yoki huquqiy shaxslar birlashmasidir¹.

Korporatsiyalar - mulkchilikning hissadorlik shaklining zamonaviy ko'rinishlaridan biri hisoblanadi. Unda bir necha multktorlar manfaatlari birlashadi, yagona maqsad doirasida investorlar kapitallari birlashtiriladi².

2. Korporativ boshqaruv nazarasining evolyutsiyasi

Korporativ boshqaruv yirik biznes yuritish zarurati ob'ekti sifatida shakllangan. Tabiiyki, bundan oldin korporatsiyalar shakllanishining usoq muddati jarayoni ro'y berган. Ma'lum bir bosqichda xalqaro hamjamiyat korporativ struktural joylashuvidan qat'iy nazar ularni boshqarish jarayonlarini soddalashtirish va bir xillashtirishga imkon beradigan umumiy me'yorlar va andozalar ishlab chiqishga majbur bo'ldi.

Korporatsiyalar shakllanishi umumjahon tendensiylarini tahil qilib, mutaxassislar uchta asosiy bosqichni ajratib ko'rsatadilar. Har bir bosqich jamiyatda o'sha paytda shakllangan korporatsiyalarga xos jihatlarни aks ettridi.

3. Korporativ boshqaruv zamonaviy amaliyoti va modellari

Korporativ boshqaruv xalqaro tamoyillari quyidagicha ifodalanadi. Evropa tiklanish va taraqqiyot banki (ETTB) korporativ amaliyoti va oqilona ishbilarmonlik me'yorlari. Bu hujjat 1997 yil Europa tiklanish va taraqqiyot banki tomonidan "Kupere end Laybrand" kompaniyasi bilan birgalikda kompaniyalarga nufuzli kreditorlar va investorlar tomonidan investitsiya qarorlari qabul qilishda qaysi jihatlar ko'proq hisobga olinishimi yaxshi tushunish maqsadida tayyorlangan. ETTB korporativ amaliyoti va oqilona ishbilarmonlik me'yorlariga muvoofi kompaniyalarga manfaatdor tomonlar bilan o'zaro munosabatlarda quyidagi tamoyillarga amal qilish tavsya etiladi:

4. Korporativ strategiya va ijtimoiy mas'uliyat

Dunyoda raqobat bo'lgan davrda, hamma mahsulot gomogendir. Sanoqsiz to'liq axborotlarga ega bo'llgan sotuvchi va sotib oluvchilar mayjud, lekin sotib olinadigan

¹ Ишапова Е.А., Шипшинан Л.В. Корпоративное управление. Ростов н/Д: «Феникс», 2007
² Курбонов Х.А. Корпоративные финансы. Т.: «КонсультантПлюс», 2007 йй. 66.

tovarlarga hech qanday ta'sir eta olmaysdi. Bunaqa dunyoda foydaga hech qanday talab yo'qligi bilan teng strategiyaga ham hech qanday talab yo'q.
Ko'pchilik bozorlarda kabi, sof raqobatga xech qanday qiyinchilik yo'q.. Ular deficit va assimetrikdir. Ularda sotuvchi va sotib oluvchilar cheklanganliklaridadir. Mahsulot gomogenligidadir, axborotlarni foydasizligidadir, yoki qandaydir firmanın boshqalariga nisbatan vakolatlarga egaligi va ko'chliligidadir, boshqalar ishlab chiqarmaydigan mahsulot ishlab chiqarishi, yoki olib kelinishi cheklanganlidadir. Mustaxkam ishlab chiqilgan strategiya firmani, yaxshi tashkil etilmagan bozorda yuqori foyda oladigan strategiyalarni ishlab chiqqan xolda o'zining talablarini qo'y'a oladi.Bunday vaziyatda strategiya ikkita muhim o'rinni egallaydi.

7.Qarshi muhandislik iqtisodiyot instituti tomonidan ishlab chiqilgan va tasdiqlangan (bayonoma №- “_____» 2022 y.

8.Fan/modul uchun ma'sullar:

Raximov A. - Qarshi muhandislik iqtisodiyot instituti “Biznes va innovatsion menejment” kafedrasi mudiri, dozent.
Raximova D.O. - Qarshi muhandislik iqtisodiyot instituti “Biznes va innovatsion menejment” kafedrasi assistenti

9.Taqrizchilar:

Muhiddinov X.- Qarshi muhandislik iqtisodiyot instituti “Biznes va innovatsion menejment” kafedrasi professori, i.f.d.
Ochilov A.O. - Qarshi davlat universiteti “Iqtisodiyot” kafedrasi professori, i.f.d.

5. Davlatning korporativ sektorda qatnashishi

Rivojlangan bozor iqtisodiyoti mamlakatlarida ba'zi bir AJlar ma'lum bir miqdordagi aktsiyasiga davlatning egalik qiliishiaga yagona sabab "bozordagi yo'qotishlar" ning (market failure) mayjudligidir. Bu bozorlarda jamiyat manfaatlari va yo'qotishlari xususiy manfaat va yo'qotishlardan ustun bo'ladi. Bunday holat, masalan, bozor tuzilmasining monopolashtirish holida ro'y beradi. Bunda xususiy mulkdorning intilgan foydani imkonni qadar oshirish maqsadi jamiyat uchun (erkin raqobatchilik modeliga nisbatan) mahsulot miqdorining pasayishiga va nisbatan yuqori narxlarda sotilishi shaklida zararni anglatadi.

6. O'zbekiston Respublikasida korporativ boshqaruning institutional asosları

Korporativ boshqaruning mechanizmlari davlat tartibga solish organlari, sud organlari va ishbilarmonlar doiralarida ishlab chiqilgan ma'lum bir qoida, meyor va andozalarning asosi va doirasida ishlaydi. Ushbu qoida, meyor va andozalarning majmuasi korporativ boshqaruning institutional asoslarini tashkil qiladi.

7. Korporativ boshqaruv organlari

Aksiyadorlarning umumiyligi yig'ilishi o'tkaziladigan sana va uni o'tkazish tartibi, yig' ilish o'tkazilishi haqida aktsiyadorlarga xabar berish tartibi, aksiyadorlarning

6.SH.M.Mirziyoyev "Niyati ulug' xalqning ishi xam ulug'", xayoti yorug', va kelajagi

farovon bo'ldi "O'zbekiston" 2019 y

7.SH.M.Mirziyoyev. Tankidiy taxlil, kat'iy tarrib-intizom va shaxsiy javobgarlik -xar bir raxbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak Toshkent «Uzbekiston» -

2017 «Uzbekiston» NMIU, 2017

8.SH.M.Mirziyoyev Erkin va farovon, demokratik Uzbekiston davlatini birligida barpo etamiz O'zbekiston» NMIU, 2016

9.SH.M. Mirziyoyev. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan quramiz. T.:, O'zbekiston, 2017

10.O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Olyi ta'lim tizimini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi 2017 yil 20 apredagi PK-2909-soni Qarori 2017-2021 yillarda oliv ta'lim tizimini Kompleks rivojlantirish dasturi

11.O'zbekistan Respublikasi Prezidentining 2017 yilning 7 fevral O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha harakatlar strategiyasi to'g'risida"gi PF-4947 sonli Farmoni 2017-2021 yillarda O'zbekistonni rivojlantirishning beshta ustuvor yunalishi buyicha Xarakatlar strategiyasi.

12.O'zbekistan Respublikasi Konstitusiyasi. - T.: O'zbekiston, 2017. -46 b.

13. Xodiev B.Yu. Samadov A. «Kichik tadbirkorlikda moliyaviy menjmet» Toshket-2004yil

Internet saytlari:

<http://www.uz.uz> (O'zbekiston Respublikasi Hukumatining rasmiy veb sayti);

<http://www.mf.uz> (O'zbekiston Respublikasi Moliya vazirligining rasmiy veb sayti);

<http://www.soliq.uz> (Davlat soliq qo'mitasining rasmiy veb sayti);

<http://www.stat.uz> (Davlat statistika qo'mitasining rasmiy veb sayti);

<http://www.cbu.uz> (O'zbekiston Respublikasi Markaziy bankning rasmiy veb sayti);

<http://www.cer.uz> (Iqtisodiy tadqiqotlar markazining rasmiy veb sayti);

<http://www.tdu.uz> (Toshkent Davlat iqtisodiyot universitetining rasmiy veb sayti);

<http://www.tfi.uz> (Toshkent moliya institutining rasmiy veb sayti);

<http://www.iqtisodivot.uz> (Iqtisodiyot va ta'lim ilmiy jum alining rasmiy veb sayti).

umumiylig' illishini o'tkazishga tayyorligi vaqtida aktsiyadorlarga berildigani materiallar (axborotlar) ro'yhatini jamiyatning kuzatuv kengashi belgilaydi.

8. Jahon moliyaviy - iqtisodiy inqirozi sharoitida korporatsiyalarning faoliyatini ko'rsatish mezonizmi va ularning xususiyatlari

Korporatsiyalarni eng tarqalgan tarifi bu - o'z oldiga mal'um bir maqsadlar qo'yan, jamiyat manfaatlarida harakat qiladigan, belgilangan huquqlarga ega, yuridik shaxs hisoblangan, doimiy asosda faoliyat yuritadigan va mas'uliyati cheklangan tashkilot hisoblanadi.

Ustav fondi jamiyatning aktsiyadorlarga nisbatan majburiyatlarini tasdiqlovchi muayyan miqdordagi aktsiyalarga taqsimlangan xo'jalik yurituvchi sub'ekt aktsiyadorlik jamiyat deb hisoblanadi.

9. Mas'uliyati cheklangan jamiyatni tuzish va faoliyatini boshqarish xususiyatlari

Mas'uliyati cheklangan jamiyat (MChJ) deb bir yoki bir necha shaxslar tomonidan ta'sis etilgan, ustav fondi ta'sis xujjatlari bilan belgilangan miqdorda ulushlarga bo'lingan xo'jalik jamiyatni tan olinadi. Mas'uliyati cheklangan jamiyatning ishtirokhilari uning majburiyatari bo'yicha javob bermaydilar va o'z ulushlari qiymati doirasida jamiyat faoliyatini bilan bog'liq ziyon ko'rish tavakkalchiligidini o'z zimmalariga oladilar.

10. Jahon moliyaviy-iqtisodiy inqirozi sharoitida korporativ boshqaruvni moliyalashtirish

Hissadorlik jamiyat faoliyat ko'rsatishining zaruriy sharti unda kapitalning mayjudligi hisoblanadi. Biroq buning o'zigina etarli emas. Jamiyatning farovonligi bu kapitalni boshqarish qanchalik samarali amalga oshirilishiga ham bog'liq boladi. boshqaruv masalalariga doir ko'p sonli chop etilgan ma'lumotlar muayyan holat uchun tanlov qilish va uni amalga oshirish uchun nazariy va amaliy ishlammalar etarli degan tasavvur uyg'otishi mumkin. Shu bilan birga, turli yo'nalishdagi korxonolarning faoliyat tajribasi shuni ko'rsatadi, aslida boshqaruv bu - qat'iy ishlab chiqilgan uslubiyatdan ko'ra san'atga yaqinroq. Kapitalni samarali boshqarishga

organish uchun uning tarkibini, har bir tarkibiy qismining xususiyatlarini, sifat va funktsional bog'liqliklarni yaxshii bilish talab etiladi.

11. Korporativ nizolar

Har qanday nizonning mohiyatini tomonlar o'rtaida kelishuvning yo'qligi muvozanatining yo'qligi korporativ nizolarga sabab bo'lishi mumkin.

Korporativ nizolar deganda jamiyat aktsiyadorlari o'rtaida, jamiyat aktsiyadorlari va menejerlari o'rtaida, investorlar (potensial aktsiyadorlar) va jamiyat o'rtaida vujugga keladigan, quyidagi oqibatlardan biriga olib keladigan kelishmochchiliklar va tortishuvlar tushuniladi:

Korxonani restrukturizastiyalash - bu tabiiy jarayon bo'llib, korxonaning yangi sharoitga moslashishga va moliiavyi-iqtisodiy sog' lomlashtrishiga yo'naltirilgan chora tadbirlar majmuasidir. Bu jarayon korxona menejerlari, mulk egalari yoki kreditorlar tomonidan, korxonani yangilash va sog'lomlashtrish maqsadida, korxonaning kelajakda o'rnnini belgilovchi maqsadlaridan kelib chiqib olib boriladi.

4. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:

- ma'nuzalar;
- interfaol keys-stadilar;
- seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar);
- guruhlarda ishlash;
- taqdimotlarni qilish;
- individual loyihalar;
- jamoa bo'llib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.

5. Kreditarni olish uchun talablar:

Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks yettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshirirlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni topshirish.

6. Adabiyotlar

1. Иванова Э и др. Корпоративное управление. Родов на Дону "Феникс", 2008г.
- 2.B.Berkinov, N.Pulatov Aktsiyadorlik jamiyatlari. T.:TDIU, 2007
- 3.A.Bekumurodov,B.Safarov. Qishloq joylarda savdo va xizmat ko'sratish sohalarini rivojlantirish yo'nalishlari. T.:TDIU, 2007

Qo'shimcha adabiyotlar

- 4.O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning Oliy Majlisga Murojatnomasi 29.12.2020 Y.
- 5.O'zbekiston Respublikasi Prezidenti SH.Mirziyoyevning Oliy Majlisga murojatnomasi 25.01.2020 Y.

12. Korporativ boshqaruva samarradorligini baholash

Ko'plab kichik va yirik kompaniyalar uchun korporativ boshqaruva sohasidagi birlamchi zaruriy ehtiyoj hisoblanmaydi. Ularning korporativ boshqaruvi sohasidagi birlamchi vazifasi amaldagi qonunchilikka rioya qilinishini yaxshilash hisoblanadi. Aytilib o'tish kerakki, korporativ xulq-avtor Kodeksida bayon qilingan andozalarni joriy qilish korxonalar tomonidan aktsiyadorlik jamiyatni boshqaruvi organlari ishini ta'minlovchi va nazorat qiluvchi qator qo'mitalar tashkil qilishni, xodimlar shhati royxatiga direktorlar Kengashi va uning qo'mitalari faoliyatiga ko'maklashuvchi korporativ kotib lavozimini kiritishni, direktorlar Kengashi tarkibiga mustaqil direktorlar kiritishni va h.k.ni talab qiladi.

13. Korporativ boshqaruva axborot va kommunikastiya

Axborotlarni boshqaruv- bu kompaniyaning malum darajadagi qaror qabul qilish demakdir. Bugungi kunda hayotimizni kompyuter texnikasi, axborot texnologiyalari, Internet, mobil telefon aloqasiz tasavvur qilib bo'lmaydi. Kommunikatsiya tizimlarini rivojlantirish haqida gapirganda, yuqori texnologik telekommunikatsiya

Korxonani restrukturizastiyalash - bu tabiiy jarayon bo'llib, korxonaning yangi sharoitga moslashishga va moliiavyi-iqtisodiy sog' lomlashtrishiga yo'naltirilgan chora tadbirlar majmuasidir. Bu jarayon korxona menejerlari, mulk egalari yoki kreditorlar tomonidan, korxonani yangilash va sog'lomlashtrish maqsadida, korxonaning kelajakda o'rnnini belgilovchi maqsadlaridan kelib chiqib olib boriladi.

4. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:

- ma'nuzalar;
- interfaol keys-stadilar;
- seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar);
- guruhlarda ishlash;
- taqdimotlarni qilish;
- individual loyihalar;
- jamoa bo'llib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.

5. Kreditarni olish uchun talablar:

Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks yettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshirirlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni topshirish.

6. Adabiyotlar

1. Иванова Э и др. Корпоративное управление. Родов на Дону "Феникс", 2008г.
- 2.B.Berkinov, N.Pulatov Aktsiyadorlik jamiyatlari. T.:TDIU, 2007
- 3.A.Bekumurodov,B.Safarov. Qishloq joylarda savdo va xizmat ko'sratish sohalarini rivojlantirish yo'nalishlari. T.:TDIU, 2007

Qo'shimcha adabiyotlar

- 4.O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning Oliy Majlisga Murojatnomasi 29.12.2020 Y.
- 5.O'zbekiston Respublikasi Prezidenti SH.Mirziyoyevning Oliy Majlisga murojatnomasi 25.01.2020 Y.

- Korporativ strategiya va ijtimoiy mas'uliyat
- Davlatning korporativ sektorda qatnashishi
- O'zbekiston Respublikasida korporativ boshqaruvning institusional asoslari
- Korporativ boshqaruv organlari
- Jahon moliyaviy - iqtisodiy inqirozi sharoitida korporatsiyalarning faoliyat ko'rsatish mexanizmi va ularning xususiyatlari
- Mas'uliyati cheklangan jamiyatni tuzish va faoliyatini boshqarish xususiyatlari
- Jahon moliyaviy-iqtisodiy inqirozi sharoitida korporativ boshqaruvni moliyalashtirish
- Korporativ nizolar
- Korhonalarini restrukturizastiyalash
- Korporativ boshqaruv samaradorligini baholash
- Korporativ boshqaruvda axborot va kommunikasiya
- Aksiyadorlik jamiyatlari va ma'suliyati cheklangan jamiyatlarda audit va ichki nazorat tizimi
- Korporativ madaniyat
- Korporativ boshqaruv muammolari va rivojlanish istiqbollari
- Mazvular mazmuni hamda ulaming ro'yxtatiga o'zgartirish va qo'shimchalar kiritish kafedra tomonidan amalga oshirilishi mumkin.
- Fan o'qitishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)**
- Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:**
- Har qanday nizonning mohiyatini tomonlar o'tasida kelishuvning yo'qligi sifatida tariflash mumkin. Korporativ munosabatlar sub'ektlari o'tasida manfaatlar muvozanatining yo'qligi korporativ nizolarga sabab bo'lishi mumkin.
- Korporativ nizolar deganda jamiyat aktsiyadorlari o'rasisida, jamiyat aktsiyadorlari va menejerlari o'rasisida, investorlar (potensial aktsiyadorlar) va jamiyat o'rasisida vujudga keladigan, quydagi oqibatlardan biriga olib keladigan kelishimochiliklar va tortishuvlar tushuniladi:

- tarmog'ini rivojlantirish biz uchun muhim strategik ahamiyatga ega ekanimini alohida qayd etish darkor. Bu yo'nalishda 2009 yilda 12 ta investitsiya loyihasini amalga oshirish boshlandi.
- "Nazorat - boshqaruv vazifalaridan biridir" degan tezisni qayta ko'rib chiqishga etaricha uslubiy-nazariy yoki amaliy asoslar mavjud emas. Ayrim manbalarda mualiflar kontrollingni «boshqaruv faoliyatini boshqarish» sifatida qarab, kontrollingning maqsadini «boshqaruvchilik jarayonini korhona oldida turgan barcha maqsadlarga erishishga yo'naltilish» da ko'rmoqda.

14. Korporativ madaniyat

- «Tadbirkorlik madaniyat» tushunchasiga eng to'liq va mufassal tarifni V.D.Kozlov «Taskilkiy madaniyatni boshqarish» kitobida bergen bo'lib, «ushbu taskilkiy struktura xodimlari xulq-atvori xususiyatlari, yakka taribdag'i va guruh manfaatlari, urf-odat va an'analar, rasmiy va norasmiy faoliyat me'yorlari va qoidalari, rahbariyat uslubi, xodimlarning mehnat sharofatlaridan qoniqqanlik ko'rsatmalar, o'zaro hamkorlik darajasi tizimi» deya ta'kidlagan. Shunday qilib, korporativ madaniyat kompaniya qadriyatlari, o'zaro munosabatlar uslubi, muhit qanday ekanimini belgilab berardi.

15. Korporativ boshqaruv muammolari va rivojanish

istiqbollari

- Turli mamlakatlarda korporatsiyalarni boshqarish tarkibi korporativ munosabatlarni taribga soluvchi qonunchilik asoslari, muuyyan mamlakatda yuzaga kelgan xarakterli boshqaruv tarkibi kabi omillar bilan belgilanadi. Har bir mamlakatda korporatsiyalarni boshqarish tarkibi uni boshqa mamlakatlar tarkibidan farqlab turadigan ma'llum bir elementlarga ega.

- Fan o'qitishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)
- Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:**
- Har qanday nizonning mohiyatini tomonlar o'tasida kelishuvning yo'qligi sifatida tariflash mumkin. Korporativ munosabatlar sub'ektlari o'tasida manfaatlar muvozanatining yo'qligi korporativ nizolarga sabab bo'lishi mumkin.
- Korporativ nizolar deganda jamiyat aktsiyadorlari o'rasisida, jamiyat aktsiyadorlari va menejerlari o'rasisida, investorlar (potensial aktsiyadorlar) va jamiyat o'rasisida vujudga keladigan, quydagi oqibatlardan biriga olib keladigan kelishimochiliklar va tortishuvlar tushuniladi:

- Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha quyidagi mavzular tavsya etiladi:

 - "Korporativ boshqaruv" kursiga kirish
 - Korporativ boshqaruv nazariyasining evolyutsiyasi
 - Korporativ boshqaruv zamontaviy amaliyoti va modelari

- Korporativ strategiya va ijtimoiy mas'uliyat
 - Davlatning korporativ sektorda qatnashishi
 - O'zbekiston Respublikasida korporativ boshqaruvning institusional asoslari
 - Korporativ boshqaruv organlari
 - Jahon moliyaviy - iqtisodiy inqirozi sharoitida korporatsiyalarning faoliyat ko'rsatish mexanizmi va ularning xususiyatlari
 - Mas'uliyati cheklangan jamiyatni tuzish va faoliyatini boshqarish xususiyatlari
 - Jahon moliyaviy-iqtisodiy inqirozi sharoitida korporativ boshqaruvni moliyalashtirish
 - Korporativ nizolar
 - Korhonalarini restrukturizastiyalash
 - Korporativ boshqaruv samaradorligini batolash
 - Korporativ boshqaruvda axborot va kommunikasiya
 - Aksiyadorlik jamiyatlarini va ma'suliyati cheklangan jamiyattda audit va ichki nazorat tizimi
 - Korporativ madaniyat
 - Korporativ boshqaruv muammollari va rivojlanish istiqbollari
- 2.3 Amaliy mashg'ulotlarning mazmuni**
- Amaliy mashg'ulotlarni o'tkazishda quyidagi didaktik tamoyillarga amal qilinadi:
- amaliy mashg'ulotlarning maqsadini aniq belgilab olish;
 - talabada natijani mustaqil ravishda qo'liga kiritish imkoniyatini ta'minlash;
 - talabani nazariy-metodik jihatdan tayyorlash.
- Amaliy mashg'ulotlарини ташкил этиш бо'yича кадедра профессор-о'қитувчилари томонидан ко'рсатма ва тасвишлар ишлаб чиқлади. Унда талабалар асосиён ма'руза мавзулари бо'yича олган билим ва ko'nikmlarini amaliy masalalar, keyslar orqali yanada boyitadilar. Shuningdek, darslik va o'quv qo'llannmlar asosida talabalar bilimlарини mustahkamlashга erishish, tarqatma materiallardan foydalanish, ilmiy

- maqolalar va tezislarni chop etish orqali talabalar bilimini oshirish, masalalar echish, mavzular bo'yicha taqdimotlar va ko'rgazmali qurollar tayyorlash, qonun va me'yoriy hujjatlardan foydalana bilish va boshqalar tashiya etiladi.
- Laboratoriya ishlari bo'yicha ko'rsatma va tassiyalar
- O'quv reja bo'yicha laboratoriya ishlari kiritilmagan.
- Seminar mashg'ulotlari bo'yicha ko'rsatma va tassiyalar
- O'quv reja bo'yicha seminar mashg'ulotlari kiritilmagan.
- Kurs ishi (loyihasi) bo'yicha ko'rsatma va tassiyalar
- O'quv rejalarida kurs ishi (loyiha) kiritilmagan
- Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar
- Mustaqil ta'lim uchun tashiya yetiladigan mavzular:

Talaba mustaqil ishni tayyorlashda fanning xususiyatlarni hisobga olgan holda m'a'lumothamni jadvallarda aks ettirish, ko'rsatkichlar tizimidan foydalanish, grafiklarda aks ettirish, slaytdar ko'rinishida belgilash, ko'rsatmali qurollarda aks ettirish va boshqa shakklardan foydalanish tashiya etiladi. Mustaqil ish bajariladigan mavzular bo'yicha savohnomalr tuzish, savollarga foydalanishiga tashiya etilgan abiyotlardan foydalangan holda yozma tarzda javob berish, qonun, qaror, me'yoriy hujjatlardan foydalanish, har bir mavzu bo'yicha muammoli masalalami hal qilish yo'llarini bayon qilish, tassiyalar berish va boshqalar. Mustaqil ta'limi tashkil etishning mazmuni: talabalar mustaqil ishlari mavzulari kelgusida bajariladigan kurs ishlari va bitiruv malakaviy ishlari mavzulari bilan uzviylikda bajariladi.

- Tashiya etilayotgan mustaqil ishlarning mavzulari
- Mustaqil ta'lum mavzulari tegishli kafedra yig'ilishida tasdiqlanadi va fanning ishchi o'quv dasturida keltirib o'tiladi. Tashiya etilayotgan mustaqil ta'lum mavzulari:

 - "Korporativ boshqaruv" kursiga kirish
 - Korporativ boshqaruv nazariyasining evolyutsiyasi
 - Korporativ boshqaruv zamona viy amaliyoti va modelлari